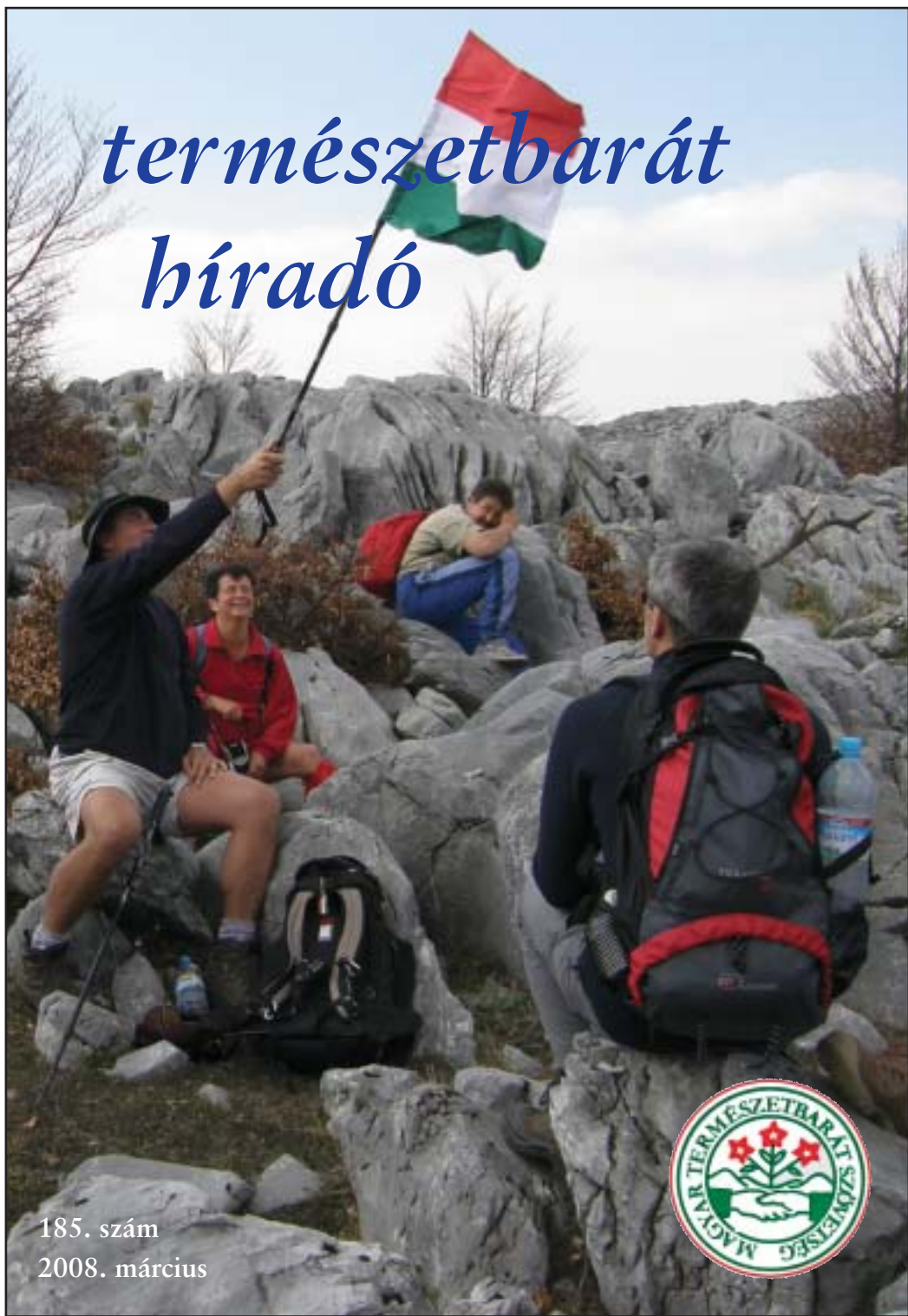

természetbarát híradó

185. szám
2008. március

Egyesületeink életéből

A veszprémi Építők TSE tagjai február 2-án az ÉDTTSZ nyitó teljesítménytúráján

A veszprémi Építők TSE túrázói a Bakonyban

Térképmustra a Völgység Turista Egyesület (Bonyhád) januári túráján

Túravezető gyakorlótúrán – Gördögök Kerékpáros és Szabadidő Sportegyesület

Keritélmászás a MOL-DUFI februári túráján

A BTSSz Ifjúsági Bizottságának isaszegi emléktúráján

Tudás+összefogás=siker

Kéreti magát, keresi helyét. Mit akar már? A naptár szerint itt kéne táncolnia előttünk, de nem és nem. Faggyal és széllel tombol a március, hóval jött a húsvét. Ilyenkor már a teljesítménytúrák sora vonultat tömegeket az erdőbe, s az aprónépet alig lehet ülte tartani, mind futna neki a mezőnek, erdőnek. Egy dologra viszont jó ez a magátkereső időszak, megálmolni dolgokat, s kidolgozni, megírni azokat, hogy aztán, ha a szerencse is hozzápártol, akkor valósággá váljon az álom.

Nagy tervezés folyik az MTSz központban, szakértők adják egymásnak a kilincset, kilométerszám nőnek a sorok. Képzési programok, akciótervek készülnek a következő évre, évekre. Valami új, valami igazán izgalmas születik.

Sok beszélgetés, kérdések tömege, mind azt súgta, mondta, követelte, hogy valami egészen más kell, valami átható, valami hatékony.

Írország, amikor az Európai Unió tagja lett iskolába fektette, tudásban, az emberek fejébe építette a kapott közösségi lehetőséget. Hitét és munkáját siker koronázta. A valamikori álmos, whisky szagú agrárország mára szellemi nagyhatalom lett, a siker vidéke. Az MTSz sem tesz mást, mint a már kitaposott utat járja. Oktatási programot tervez és szervez, mely a közeljövőben sokaknak hozza el azt a lehetőséget, amivel az egész közösség élhet majd. Európai a forrás, hazai a tudás. Nem más ennek a képzési programnak a célja, mint egy jobb, sikerebb MTSz-t megalapozni, majd működtetni. Egy dolgot azonban nem tud a képzési program megtanítani, csak utalni tud rá, csak segíteni tud benne.

A közösség, az összefogás az nem a tanártól, a programtól, az alapszabálytól lesz, hanem az emberek szívéből, lelkéből, s nem utolsó sorban esztől. Sokkal egyszerűbb úgy cselekedni, hogy azt együtt tesszük, mint külön-külön küszködve.

Tudás+összefogás=siker.

Egy jobb, több, nagyszerűbb MTSz!

Nagy Gábor

Pusztai Sándor

A tavasz még

A tavasz még
apróbetűs
itt-ott hibás
bár új kiadás
nagyolt piszkozat

vagy a szemem
gémberedett
télbetegem
lát csak hibát
vél sejt foltokat

nagy itt a tét!

holnapra már
pacsirta száll
zengve hitét
ezer fűszál
a téllal már
vitába száll
s tanulja lám
nyers énekét

te is szívem
télbetegem
lesd ritmusát
s lelj itt feldúlt
eged alatt
hazát

s harmóniát!

Gyalogösvény

Patkónyomak közt
kanyarog
Az életem rajta
gyalog.

Lankadatlan réten,
vízen,
Sosem pihen, sosem
pihen.

Nem torpan meg,
hegyekre hág,
Viharokon keresztül
vág.

Az őseim büszkén,
lovon,
Én már csak így,
gyalogoson.

Szívetekhez így is
elér,
Amíg egyszer tetőre
ér.

Csak jődögél
Meotiszból
S lehet, egyszer
visszafordul...

NFI főtitkári értekezlet Berlinben

A Nemzetközi Természetbarát Szövetség (NFI) minden év elején összehívja legaktívabb nemzeti szervezeteinek főtitkárait egy szűk körű értekezletre, hogy az irányvonalakat, elképzeléseket, legfontosabb teendőket, konkrét programokat megbeszéljék. Az idei évadnyitó találkozóra február 18–19-én Berlinben került sor, Christian Baumgartner, főtitkár elnökletével. A szűk körű értekezleten részt vett Nagy Gábor, az MTSz főtitkára is. Meghívása is azt bizonyítja, hogy a magyar szövetség szándékait, tevékenységét igen nagyra értékeli az NFI vezetői, és számítanak aktív részvételünkre a természetbarát közösség ügyeinek, jövőjének alakításában.

Uniók összekötő

A feszített programú találkozó egyik fontos mozzanata volt, hogy bemutatták az NFI Európai-uniós összekötőjét, Christina Stadtbauert. Az ő személyében mostantól állandó képviselője lesz a természetbarát mozgalomnak Brüsszelben, amely így tevékenységét, programjait jobban tudja majd propagálni. Munkája révén az NFI közelebb juthat olyan forrásokhoz, amelyek az EU természetvédelmi programjaiból fakadnak.

A brüsszeli programirodát – amelyben az NFI uniós összekötője helyet kapott – több zöldség gondolkodású civil szervezet közösen tartja fent és használja. Ebből adódóan programjait, tevékenységüket közvetlenül és napra készen össze tudják hangolni, és egységesen tudnak fellépni céljaik megvalósítására.

Az NFI-nek korábban nem volt kielégítő a lobbytevékenysége az Európai Unió döntéshozó szervezeteit illetően. A közvetlen brüsszeli delegálás minden bizonnyal jótékony – és euróban is kifejeződő – hatással lesz erre.

Nem titkolt szándék, hogy az Európai Unió forrásokra az NFI-s tagszervezetek együtt

pályázzanak, ami nagyobb hatékonyságot, jobb kommunikációs lehetőségeket, jobb esélyt teremt.

Az értekezlet résztvevői. Balról a negyedik Christian Baumgartner, az NFI főtitkára

A végzett munka, programok

Az értekezlet jó lehetőséget nyújtott arra, hogy a nemzeti szervezetek főtitkárai beszámoljanak az elmúlt évben végzett munkáról. A beszámolókból is kitűnt, hogy az NFI tagszervezetei két, világosan elkülönülő csoportot alkotnak. A kelet-európai országok és a régi Európai Unió tagországok természetbarát mozgalmát más és más problémák feszítik. Amíg például Németországban a legnagyobb probléma az, hogy az ottani természetbarát házakat hogyan tudják a legkörnyezetbarátabbá alakítani, a volt szocialista országokban az is problémát okoz, hogy a túrázók számára átjárható legyen egy-egy erdőterület, és a turistajelzések megmaradjanak. Arról nem is beszélve, hogy nemzeti szövetségek és területi szervezeteik hogyan, miből tudják finanszírozni a működésüket.

A természetbarát házak működtetése és az ehhez kapcsolatos programok megszervezése

az NFI egyik legfontosabb célja és feladata. (Csak Németországban 470 természetbarát ház – Naturfreundehaus – működik, egy részüknek az NFI közvetlenül is tulajdonosa.)

A természetbarát házak hálózatának működtetésén túl az NFI aktuálisan két nagyszabású programot visz. Az egyik „Az év vidéke” program, amelynek a főszereplője most a „Duna-delta”.

A másik program a „Natura trails”, amely hasonlít a magyarországi tanösvény-programokhoz, de annál gazdagabb, színesebb, sokrétűbb. Nagyon sok ismerve van egy ilyen útvonalnak. Az ismervek leírását a berlini értekezlet résztvevői is megkapták. Ezeket kellene illeszteni a hazai lehetőségekhez. Nincs kizárva a lehetősége annak, hogy hamarosan Magyarországon is kialakíthatóak lesznek az útvonalak.

Az NFI pályázni fog ezen útvonalak létesítésére, fenntartására az Európai Uniónál.

Feladatok, elképzelések

A jövő feladatairól szólva eszmét cseréltek a főtítkárok arról, hogyan lehetne megújítani az NFI szervezetét. Egyetértettek abban, hogy rugalmasabbá kell tenni a szervezet felépítését, hogy a helyi programokat, szervezeteket, személyeket könnyebben elérjék. Jelenleg az NFI merev, vertikális felépítése nehézkessé teszi a kommunikációt a helyi szerveződésekkel, civil szervezetekkel. Ezen mindenképpen változtatni kell a jövőben.

(Németországban például azt tervezik, hogy egy központi adatbázison keresztül minden egyes túrázó közvetlenül is elérhető és megszólítható lesz.)

A résztvevők egyetértettek abban, hogy egy organikus, a feladatoknak megfelelően dinamikusan változó, projektlapon működő NFI-re van szükség a jövőben. Kiálltak amellett, hogy a természetbarát egyesületek veze-

Német fiatalok egy természetbarát ház előtt

tőit, a túrávezetőket, programszervezőket korszerű tudással kell fel felvértetni, és olyan szolgáltatásokat kell nyújtani, amelyek sokkal inkább megfelelnek a XXI. század követelményeinek. A vélemények összességéből kitűnt, hogy tisztújításra, fiatalításra van szükség az NFI-ben is.

Az NFI-ről röviden

A Nemzetközi Természetbarát Szövetségnek (Naturfreunde Internationale; NFI) tagszövetségei révén ma kb. 660 ezer természetjáró tagja van, akiknek magas szinten képviseli az érdekeit Európában és segíti tevékenységüket. Több mint 1000 természetbarát házban biztosít kedvezményeket a tagegyesületek részére.

Az NFI deklaráltan zöldszervezet. A károsanyag-kibocsátástól az energiagazdálkodásig nagyon sok kérdéssel foglalkozik, de a természetjárás is a tevékenységének a része, mivel vezetői tudják, hogy a természet aktív megismerése, természetjárás nélkül nemigen alakulhat ki a természetbarát és környezettudatos gondolkodásmód.

Az értekezleten felvetődött a tagdíjak kérdése is. Az NFI-nek szüksége lenne a magasabb tagdíjakra, de világosan látszik, hogy a kelet-európai országok nem tudnak a régebbi uniós országokkal azonos mértékű terhet viselni, nem tudják növelni tagdíjaikat. A közös teherviselésből tehát a nyugat-európai országok nemzeti szervezetei ezentúl is jobban kivesszük majd a részüket. Abban azonban tökéletesen egyetértettek a főtítkárok, hogy a megfelelő áldozatot minden országnak meg kell hoznia azért, hogy a nemzetközi szervezet hatékony maradjon. Ez kicsiben is, nagyban is így működik a természetbarát mozgalmon belül. Sok egyéni áldozatvállalásból épül fel és működik jól egy közösség mindenki javára. Fordítva nem fog menni ezután sem.

Nagy Gábor főtítkár
tájékoztatása alapján lejegyezte: Fogarasy Attila

Nagy Gábor reflexiói berlini útjáról

– Németországban a környezettudatosság és a környezetvédelem egészen mást, többet jelent, mint Magyarországon – mondja berlini útjának tapasztalataival Nagy Gábor főtítkár. – Az, hogy egy irodában szelektív hulladékgyűjtő van, az teljesen természetes. Eleve újrahasznosított papírra dolgoznak, és nem ismerik a kidobandó papír fogalmát.

Minden programhoz, külön fenntarthatósági tanulmány készül, amely arról szól, hogy a program során felhasznált anyagokat hogyan tudják újrahasznosítani. A főtítkári értekezleten egyébként nagy szimpátiát keltettem azzal, hogy környezetbarát módon, azaz vonattal utaztam oda. Ez persze egyáltalán nem jelentett áldozatot tőlem. Sőt! A német vasút fantasztikus. 250 km/órás sebesség, kényelem, tisztaság... Hát igen. A vasút fogalma is egészen mást jelent nálunk, mint Magyarországon...

Utazás 2008 kiállítás

A rendezők szerint minden idők leggazdagabb és legszínesebb kínálatát láthatták az érdeklődők február 28. és március 2. között a 31. Utazás kiállítás alkalmával a Hungexpo Budapesti Vásárközpontban.

A kiállításon ötven ország 924 kiállítója mutatkozott be. A kiállítást és a különböző programokat mintegy 65 000-en tekintették meg.

A Turizmus Zrt. jóvoltából az idén is megjelenhetett a kiállításon önálló standdal a Magyar Természetbarát Szövetség – ráadásul igen frekvenciált helyen. Nagyon sokan megfordultak az MTSz standjánál, sokan érdeklődtek, rengeteg prospektus elfogyott. Több és többféle kellett volna.

– Megint igen korán elkezdtem propagálni a kiállítást a szövetség tagszervezeteinél, kérve a vezetőket, hogy küldjenek információs anyagokat, szórólapokat, prospektusokat. Sajnos, az előző évhez hasonlóan nagyon kevés anyag érkezett. Úgy érzem, a természetjáró vezetők nem veszik igazán komolyan ezt a szakmai seregszemlét, pedig ilyenkor a szakma színe-java jelen van a több tízezer civil érdeklődő mellett. Ezúton is megköszönöm Kovalik András és Lehoczki Márta segítségét, akik részt vállaltak a kiállításon az MTSz és a természetjárás népszerűsítéséből.

F. A.

Új irány az MTSz fejlesztési koncepciójában

A Természetbarát Konferenciát követően a Szabó Imre elnökből, Nagy Gábor főtítkárból és külsős trénerekből álló fejlesztési csapat

összeült, és megállapította, hogy a következő lépés egy fokkal el kell hogy térjen az eredeti elképzelésektől. Ahhoz ugyanis, hogy az MTSz egy alapvető gondolkodásbeli váltást tudjon megvalósítani, hogy hatékonyabban, korszerűbben tudjon működni, tovább kell képezniük magukat a szervezet különböző szintű vezetőinek. Többségük nem rendelkezik a mai világ kihívásaira válaszoló, elengedhetetlenül szükséges, korszerű ismeretekkel. Értendők ez alatt például a projekttervezési és -vezetési, pályázatírási ismeretek, különböző kommunikációs technikák készségszintű ismerete, konfliktuskezelés készsége, gazdálkodási ismeretek. A fejlesztés, korszerűsödés menetébe tehát új elemként be kell kerülnie egy átfogó képzési programnak.

A tudás fája
(középkori fametszet)

– Nagy szerencsénkre nemrégiben kiírtak egy pályázatot, amelyből reményeink szerint az MTSz képzési programját finanszírozni

tudjuk – tájékoztatta a Hír-adót Nagy Gábor főtítkár. – A program 2008 második félévében indulna, régiós szinten, több helyszínen, több napos képzések keretében, jelentős számú résztvevővel tervezzük ennek a megvalósítását. A képzési program kidolgozása még kezdeti stádiumban van. A részletekről az MTSz közgyűlése idejére adhatunk tájékoztatást. Hozzáteszem, hogy nem a szervezett termé-

sztetjárást kell megtanulnunk, azt magas szinten, jól csináljuk. De a hatékony működést, kommunikációt segítő ismeretekre, tudásra igenis szükségünk van. Csak ezek birtokában tudunk megújulni, korszerűsödni és tovább lépni – jelentette ki Nagy Gábor.

F. A.

Önálló jogszabály készül

Rövid időn belül az Országgyűlés elé kerülhet a Turizmus törvény tervezete

Erről Bajnai Gordon önkormányzati és területfejlesztési miniszter tájékoztatta márciusi rendkívüli ülésükön az Országos Idegenforgalmi Bizottság tagjait. (A bizottság munkájában Nagy Gábor MTSz-főtítkár is részt vesz tanácskozási joggal.)

– A törvény megszületése igen nagy jelentőségű a számunkra – mondja Nagy

Gábor. – Egyrészt azért, mert végre önálló jogszabály foglalkozik majd az idegenforgalommal, a turizmussal, másrészt – és ez nekünk külön öröm – nevesítve lesz benne a természetjárás, s ezen belül a túravezetés, jelzett turistautak és más fontos fogalmak. Azzal, hogy a törvénytervezet várhatóan hamarosan az országgyűlés elé kerül, hosszú évek munkájának gyümölcse érik be. A Turizmus törvény az egész természetjáró közösség érdekeit szolgálja majd, remélhetőleg hatékonyan és eredményesen.

F. A.

Elkészült az országos ökoturisztikai fejlesztési stratégia tervezete

Az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium megbízásából a Pannon Egyetem Turizmus Tanszék és az Aquaprofit Zrt. elkészítette az országos ökoturisztikai fejlesztési stratégia tervezetét.

A dokumentum letölthető az internetről: http://okoturizmus.hu/files/okostrategia_v6.pdf

Nagy Gábor főtitkárt a tervezet elkészülte kapcsán arra kérjük, fejtsse ki a témáról röviden a véleményét:

– Amikor 2005-ben idejöttem az MTSz-be, úgy tapasztaltam, hogy a természetjárás, illetve a természetbarát mozgalom nem kap minden esetben megfelelő teret és megbecsültséget sem a sportban, sem a turizmusban, sem a természetvédelemben. Nagyon sok tárgyalást kellett annak érdekében lefolytatni, hogy ezen változtatni tudjunk. Az, hogy kialakult például a 2007-es „Zöld út” programév, annak az eredménye volt, hogy a turisztikai szakma befogadta végre azt a gondolkodásmódot, ami a bakancsos természetjárás jellemzője. Az idegenforgalom alapvető gondolkodásmódjától ez némiképp eltér. Itt ugyanis nem lehet vendégéjszakákról, fejenkénti költségről beszélni, csak áttételesen. A vendéglátásnak, az idegenforgalomnak nagyon fontos szempontja, hogy profitot termeljen. Ezt a gátló tényezőt kellett áttörni az elmúlt három évben. Most ott tartunk, hogy az új turizmus törvényben már nevesítve fog megjelenni a természetjárás.

Nem elégedtünk meg azonban ezzel, és elkezdtünk azon is gondolkodni, hogy az ökoturizmus, azaz a környezetet kímélő természetjárás valójában mit is jelent, hogyan lehet

ezt Magyarországon megfogalmazni és népszerűsíteni? Szerencsénkre ez a szándékunk egybe esett a Környezetvédelmi Minisztérium nemzeti parki programjainak elindultával, és egybeesett azzal a nyitással, amit az ÖTM turisztikai főosztályától is tapasztalhatunk az utóbbi időben. Ott is tudják, hogy Magyarországon adósak vagyunk a fogalmak pontos meghatározásával és alapelvek megfogalmazásával. Csak egy végletes példát hadd mondjak:

Volt egy olyan vélekedés, amely szerint például a kvados, aki a helyi benzinkútnál megtanokol, az erdőben száguldozik egy jót, majd egy ottani étteremben megebédel, az inkább számít zöld turistának, mint a bakancsos erdőjáró, aki semmilyen bevételi forrással nem jelenik meg a statisztikában. Ő ugyanis viszi a hátizsákját, lekuporodik egy fa tövében és elfogyasztja az otthon bepakolt elemőzsiát. Azután hazamegy, és egy fillér bevételt nem hoz a turizmusból élők számára.

Mostanra sikerült pontosan tisztáznunk mit is jelentenek a következő fogalmak: turista, ökoturista, természetjáró. Tisztáztuk azt is, hogy hogyan lehet az ezekhez kapcsolódó eszközrendszert jogszabályilag meghatározni, és hogyan lehet az eszközrendszerhez forrásokat rendelni.

Jómagam is részt vettem a tervezet vitájában. Éjszakákba nyúló szakmai vitákon, civil szervezetekkel való érdekegyeztetések után mostanra ez a dokumentum készen áll arra, hogy az Országos Idegenforgalmi Bizottság elé kerülhessen.

F. A.

Az ökoturizmus célcsoportjai

(részlet az országos ökoturisztikai fejlesztési stratégia tervezetéből)

Alkalmi zöldturisták: nem tartozik elsődleges motivációik közé a természeti környezethez kapcsolódó turisztikai termékek igénybevétele, de utazása során útba ejti a látványosságot kínáló látogatóközpontot, bemutatóhelyet, tanösvényeket. Az ökoturizmus hazai keresletében ez a szegmens a legnagyobb arányú. Az élményorientált szolgáltatások révén az ökoturizmus szemléletformáló, örökségtudatosító funkciójának érvényesülése fontos lenne, sikeres fejlesztés

tés esetén ezen szegmens egy részéből igazi ökoturisták válhatnak.

Aktív zöldturisták: elsődleges céljuk a természetben élvezhető aktív tevékenységek végzése, ők azok, akik a rekreációs tevékenységeik során természeti ismereteket is szerezhetnek.

Ökoturisták: az ökoturizmus definíciójának megfelelő, környezettudatos, autentikus értékeket kereső, felelősségteljes turisták, utazásuk során úgy választják meg az igénybe veendő szolgáltatásokat, hogy a negatív hatásokat minimalizálják, a pozitív hatásokat növeljék.

Elkötelezett ökoturisták: a természet megismerése, az ökológiai szempontú életvitel a mindennapjaik része, utazásaik során is aktívan hozzájárulnak a természeti és kulturális értékek megőrzéséhez.

Könyvajánló: Ökoturizmus

Az ökoturizmus területén e könyvecske alapműnek tekinthető. A természetjárók szempontjából is, mert hitet tesz a fenntartható turizmus elsődlegessége mellett. Azaz vallja, hogy a barátunkat, a természetet csak úgy szabad „használni” túrázásra, táborozásra, turizmusra, hogy azt unokáink is ugyanabban az állapotban (minőségben) tudják majd a jövőben használni.

A praktikumot bizonyítja a tartalomjegyzék idézett címei is: Az ökoturizmus meghatározásai és ismérvei, Az ökoturizmus gazdasági, társadalmi és környezeti hatásai..., Az ökoturizmus helyzete hazánkban..., Mít tehetnek

az önkormányzatok az ökoturizmus térhódításáért? Civil szervezetek lehetőségei az ökoturizmus területén, Az ökoturizmus fejlesztésének hazai és külföldi példái, Ökoturisztikai pályázati lehetőségek. A könyvecske másik erőssége, hogy szolid és mégis elegáns külleme hitelesíti a könyv üzenetét. Külön erőssége a kiadványnak, hogy háttértámogatásként beindult a www.okoturizmus.hu honlap, ahol a téma más vetületeivel is találkozhat az érdeklődő, így mi is!

Beszerezhető a Magosfa Környezeti Nevelési és Ökoturisztikai Alapítvány címen: 2600 Vác, Cházár A. u. 17. E-posta: kezo@magosfa.hu Honlap: www.magosfa.hu

Németh Imre

„Az ökoturizmus több mint madárhatározók, távcsövek, több mint bennszülött műalkotások a szálloda falán, vagy etnikai ételek az étterem étlapján. Az ökoturizmus nem zöld álarcba öltözött tömegturizmus. Az ökoturizmus folyamatos küzdelem a Föld megvédésére, a hagyományos közösségek megóvására és megőrzésére. Az ökoturizmus együttműködés a nem vagyonos helyi közösségek és az őszinte, nyitott turista között, aki jól akarja érezni magát...”

(Forrás: <http://okoturizmus.hu>)

A BMTSZ közgyűlése

A Baranya Megyei Természetbarát Szövetség a 2008. évi közgyűlését – amely egyúttal tisztújító közgyűlés is volt – február 9-én tartotta.

A közgyűlésen vendégként részt vett Szabó Imre, a Magyar Természetbarát Szövetség elnöke, Dománszky Zoltán, a Tolna Megyei Természetbarát Szövetség elnöke és Chlebovics Miklós, az elnökség tagja, Kis Gali János, a Somogy Megyei Természetbarát Szövetség elnöke, Ferling József, a Zöld Gondolat Lovagrend vezetője, valamint a Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatóság részéről Kulcsár Péter Mecsek tájegységvezető, illetve a Mecseki Erdészeti Zrt. részéről Nagy Gábor természetvédelmi igazgató.

A közgyűlés az írásos beszámoló kiegészítésével kezdődött. Lakatosné Novotny Sarolta szólt a tagsági érvényesítésről és a gyalogos túraprogramokról, a nyílt túrákról. Dr. Novotny Iván a kerékpáros programokat foglalta össze, valamint ismertette a Skóciai Szent Margit emléktű kialakítását és felavatását. Gida Tibor a dél-baranyai turisztikai fejlesztésekről, Király László az útjelzéstestésekről beszélt felszólalásában. Őri Zsuzsanna a Komlói Hétdomb Természetjáró Egyesület új elnökeként mutatkozott be, és ismertette az egyesület tevékenységét. Biki Endre Gábor a mecseki források felújításáról, Bota János pedig a 2008. évi TEGYOT-TEDOT rendezvényről szólt, melyet a PITE rendez. Strasser Péter a tagsági érvényesítésekről mondta el hozzászólását, illetve a turistaútjelzések festésének, felújításának tervezését ismertette. Dománszky Zoltán a Baranya és a Tolna megyei természetbarátok jó együttműködéséről szólt, valamint ismertette a soron következő Tolna megyei programokat, Chlebovics Miklós pedig a Tolna megyében megrendezésre kerülő bronzjelvényes túravezetői tanfolyamot. Kulcsár Péter az erdőben száguldozó enduro

motorosok, kvadosok megfékezésének lehetőségeiről beszélt. Végezetül Szabó Imre, az MTSz elnöke ecsetelte hosszabb felszólalásban a Szövetség megújításának szükségességét és lehetséges útjait.

A hozzászólások, kiegészítések után a közgyűlés egyhangúlag elfogadta a 2007. évről szóló beszámolót, pénzügyi beszámolót és közhasznúsági jelentést, valamint a 2008. évi terveket.

Ezután Lakatosné Novotny Sarolta titkár ismertette a 2007. évi egyéni túrapontverseny eredményét; kategóriánként az első három helyezett oklevélben részesült. Végezetül kitüntetések átadására került sor. Aranybakancs Díjban részesült Csiszár Gyula, a Dél-dunántúli Távközlési SE vezetője, valamint Kulcsár Péter, a Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatóság tájegységvezetője. Emlékplakettet kaptak: Balla László, Balog Árpád, Csábi Mária, Eperjesi József, Juhász Zoltán, Keményfi Balázs, Lengyel Zoltánné, Marton József, Mátyás Eleménné, Őri Zsuzsanna, Papp Lászlóné, Szabó-Dalecker Ibolya, Tollas Tibor, Zana Szilvia.

A közgyűlés első részének mintegy lezárásaképpen érdekes eseményre került sor: Ferling József a Zöld Gondolat Lovagrend tagjai közé fogadta és lovagga ütötte Szabó Imrét.

A közgyűlés második részében vezetőségválasztásra került sor, mivel az elnökség mandátuma lejárt.

A jelölőbizottság előterjesztése alapján (más jelöltek nem voltak) a közgyűlés a következő öt éves időtartamra a Baranya Megyei Természetbarát Szövetség elnökévé Baronek Jenőt, alelnökévé Strasser Pétert, titkárává Lakatosné Novotny Saroltát, az elnökség tagjaivá pedig Börcsök Györgyöt, dr. Novotny Ivánt, Rónaky Gizellát és Tóth Klárát választotta. Az ellenőrző bizottság elnöke dr. Tihanyi László, tagjai Andrasek Csaba és Őri Zsuzsanna lettek.

*Strasser Péter
Mecsek Híradó, 2008. március
www.baranyatermeszetbarat.hu*

Országos gyalogos szakági értekezlet

A Gyalogtúra Bizottság február 23-án tartotta országos szakági értekezletét.

Először Pálmai Vencel, a bizottság elnöke tájékoztatta az értekezlet résztvevőit az elmúlt négy év tevékenységéről, majd az egyes albizottságok vezetői egészítették ki az elhangzottakat.

A hozzászólások és az azokra adott válaszok után mind a beszámoló, mind a kiegészítések elfogadásra kerültek.

A választási napirend során újabb négy évre Pálmai Vencelt választották meg a Gyalogtúra Bizottság elnökének, aki megköszönte a bizalmat mind a maga, mind a bizottság tagjai nevében.

Utolsó napirendi pontként a régi-új elnök ismertette a bizottság előtt álló folyamatos és tervezett feladatokat, melynek során Berki Zoltán a Technika Albizottság és Jakab Albert a Verseny Albizottság vezetői ismertették részletesebben terveiket.

MTSz

Kitüntetés

Az ember egyedül gondolkodva nem több a magányos vadállatnál, mely élte fenntartásáért

szakmányt keresve bolyong.

Emberi ész és erő csak társaságban fejlőd ki...
(Kölcsey Ferenc)

Dunaföldvár Város Képviselő-testülete a Beszédes József Vízitúra Sportklubnak, a 2008. február 5-én megtartott ülésén Dunaföldvárért Emlékérem kitüntetést adományozott.

A kitüntetés átadására 2008. március 15-én ünnepélyes keretek között került sor a Városi Művelődési Központban.

A Beszédes József Vízitúra Sportklub köszönetet mond minden egyesületi tagnak, volt tagnak, közreműködőnek, segítőnek, szimpatizánsnak, akik lehetővé tették, hogy kis közösségünk 1981 óta évről évre, mindig fejlődve, véghezvigye színvonalas programjait, működtesse és fejlessze a vízitelepet, szépítse a Duna-partunkat, erősítse és segítse folyamatos közösségi munkánkat mindannyiunk és városunk fejlődésére, örömére.

Az egyesület képviselőjében: Linka Jánosné, Éva

A veszprémi Építők TSE küldöttközgyűlése

Küldöttközgyűlés Veszprémben

2008. február 9-én küldöttközgyűlést tartott a veszprémi Építők Természetbarát Sportegyesület. Szilágyi László, az egyesület elnöke beszámolt a 2007. évi munkákról, majd ismertette a 2008. évi feladatokat. Az egyesületnél személyi változások is voltak. Két fővel csökkent az elnökség létszáma, emiatt a feladatokat összevonták. Egyben önkénteseket kértek fel mintegy kilenc kiemelt feladat teljesítéséhez.

A közgyűlés befejezése előtt teljesítmény jelvényeket, oklevelet, kis értékű tárgyi jutalmat, majd a túra mellett az egyéb feladatok ellátásáért serleget és emléklakettet adott át az elnök és helyettese.

Szilágyi László

A Föld Barátai az illegálisan kitermelt fa értékesítése ellen emeli fel a szavát

A Föld Barátai (Friends of the Earth) elnevezésű környezetvédelmi szervezet felszólítja az Európai Uniót, hogy fogadjon el olyan jogszabályokat, amelyekkel elejét lehet venni az illegálisan kitermelt fa értékesítésének Európában. A szervezet közölte, hogy négy európai uniós építkezési projektnél fedezték fel illegális faanyag felhasználását. Tudomásuk szerint az Európai Unió által finanszírozott projektekben használtak fel illegálisan kiter-

Kivágott fák az Amazonasnál

melt fát, amely az Amazonas vidékéről, illetve más olyan helyekről származott, ahol széles körű – és gyakorta illegális – fakitermelés folyik.

(Forrás: www.greenfo.hu)

Négy milliárd embert is érinthet a vízhiány

Ha a világ államai nem fordítanak nagyobb figyelmet a környezetvédelemre, akkor meglehetősen csúf kilátások várnak a világ lakosaira – állítja az OECD legfrissebb kiadványa, mely a környezetvédelmi kilátásokat taglalja 2030-ig.

E szerint 2030-ra 37, míg 2050-re 52 százalékkal nőne az üvegházhatású gázok kibo-

csátása. Ennek következtében 1,7-2,4 fokkal emelkedne a Föld hőmérséklete. Ennek következtében aszályok, korábban nem látott intenzitású viharok, valamint árvizek alakulnának ki. A szervezet szerint ezek komoly károkat okoznának az infrastruktúrában, valamint veszélyeztetnék a terméshozamokat.

Ugyancsak komoly problémák lennének a vízháztartásban, illetve a légszennyezettségben. A vízhiányt két dolog befolyásolja: a használatának fenntarthatatlansága, valamint a vele való gazdálkodás. Mindezek következtében a vízhiánnyal sújtott területeken élők száma mintegy egymilliárd fővel nő majd, s eléri a 3,9 milliárdot. A légszennyezettség miatt jelentősen nő majd a halálozási ráta. A talajszintű ózon káros hatásai miatt bekövetkező halálesetek megnégyesződnek, míg a porszennyezéshez kapcsolódók száma a duplájára nő. A vegyipari termelés volumene gyorsan emelkedik, ám az OECD-nek nem lesz elegendő erőforrása ahhoz, hogy teljes mértékben felmérje a környezetben, valamint a természetben meglévő kemikáliák kockázatát.

(Forrás: www.stop.hu)

Grönland évente 4-5 centit emelkedik

Dramái fordulatot vettek az elmúlt évtizedek jégretég-olvadása által Grönlandra kifejtett változások – jelentették be tudósok. A Dániához tartozó sziget délkeleti részén mért adatok szerint évente akár öt centimétert is elérhet a szárazföld emelkedése.

A méréseket az utóbbi 14 évben, műholdak segítségével végezték. Az eredmények alapján a szakértők évente 4-5 centiméteres emelkedést mértek. Összehasonlításképpen: a jégkorszak utáni földtörténeti kor eddigi legmagasabb emelkedése eddig Skandináviában volt, de az érték ott sem érte el az évenkénti egy centit.

A Grönlandon tapasztalható jégolvadás sebessége erősen nőtt az utóbbi időszakban: a tanulmány szerint az elmúlt három évben több mint duplájára emelkedett. A sziget délkeleti része évente 160 köbkilométernyi jégtakarót veszít, ez az érték egymillió dán háztartás évi vízfogyasztásának felel meg. 2004-ben az ugyanebben a térségben lévő gleccserek 70 köbkilométernyi jeget veszítettek, ami az Atlanti-óceánba került.

(Forrás: www.greenfo.hu)

Szemétsziget hömpölyög Hawaii felé

Többek között focilabdák, kajakok, legódarabkák és reklámszatyrok kavarognak abban a több száz kilométer átmérőjű szemétfolyamban, amely a Hawaii-szigetek felé közeleg. A víz felszíne alatt hömpölygő hulladék, amely műholdképekről nem látható, elpusztítja az óceánok élővilágát.

Két, egymástól különálló szemétfolyam hömpölyög a Csendes-óceán északi részén Japán és a Hawaii-szigetek térségében. A sziget méretű, tíz méter vastag, összefüggő hulladékszigetek nem látszanak a műholdképekről. „Az elsősorban műanyagot tartalmazó, több száz kilométer átmérőjű képződmény jéghegy módjára viselkedik” – mondta Curtis Ebbesmeyer amerikai tengerbiológus, aki szerint tíz év alatt megduplázódhat a két szemétfolyam mérete.

Az ENSZ környezetvédői szerint a kidobott műanyag 90 százaléka a tengervízbe kerül, és jelenleg az óceánok felületén közel 18 ezer darab jut belőlük minden egyes négyzetkilométerre. A hömpölygő hulladék egyötöde a hajók fedélzetéről és olajfűró tornyokról, míg többségük a szárazföldről kerül a nyílt vízre.

A szennyezés következtében 100 ezer tengeri emlős és több millió vízimadár pusztul el évente.

(Forrás: www.origo.hu)

Újratelepítik a tavaly leégett újpalotai erdőt

50 000 akác és 10 000 szürke nyár csemetét ültet a Pilisi Parkerdő Zrt. Budapesti Erdészete a tavaly júliusban leégett újpalotai erdőbe.

Az összesen 60 hektárt érintő tűz a tűzoltóság szerint az elmúlt évtized legnagyobb szabadtéri tüzesete volt Budapesten. A legsúlyosabban a Pilisi Parkerdő Zrt. kezelésében lévő 50 éves fenyves károsodott, ezen a területen kell újra ültetni az erdőt.

A megégett faanyag letermelése és elszállítása már 2007 őszén, közvetlenül a tüzeset után megkezdődött. Ezt követte tavasszal a tuskók kiemelése és a szántás. A nagy hőhatás következtében teljesen megsemmisült a homokos talajt borító humuszréteg, ezért volt szükség a talaj szerkezetét és vízháztartását javító mélyszántásra.

A gyorsan növő akác és szürke nyár fajok csemetéi várhatóan három év alatt nőnek akkorára, hogy teljesen árnyalják a talajt. Addig minden évben 5-6 alkalommal ápolni, kapálni kell a területet. Az új, lombos fákból álló erdő tűzvédelmi szempontból is biztonságosabb lesz, mint a tavaly leégett fenyves.

Az ültetés befejezése után az oltás és az erdőtelepítés során megrongálódott sétányt az erdészeti helyreállítja.

(Forrás: www.bp-erdeszet.hu)

A szövetség és én (mi)

A magyarországi szervezett természetjárás gyökerei a XIX. század végére nyúlnak vissza. A természetjáró mozgalom kialakulásában a pécsi polgárok is élen jártak, hiszen már 1891-ben megalakították a Mecsek Egyesületet. Akkoriban – egy közös célt felismerve – a természetjárásért lelkesedő emberek komoly anyagi áldozatokat hoztak az egyesület felvirágoztatásáért, és rengeteg önkéntes munkát végeztek. Munkájuk nyomán néhány év alatt egy nagy taglétszámú, igen jól működő természetbarát szervezet alakult ki, mely elkezdte a Mecsek turisztikai kiépítését: turistautak, kilátók, menedékházak épültek, és a tagságnak rendszeres és tartalmas programokat biztosítottak. Az országban más egyesületek is alakultak hasonló módon (emlétsünk itt meg egy másik baranyai vonatkozású egyesületet is, a Természetjáró Turisták Egyesületét, rövidített nevén a TTE-t), és ebből a lelkes mozgalomból alakult ki a majdani Természetbarát Szövetség, mely összefogta az ország természetbarát szervezeteit. Az évtizedek során – az adott kor társadalmi, politikai viszonyainak megfelelően – többféle nevet viselt, ma Magyar Természetbarát Szövetség a neve, melynek mi is tagjai vagyunk.

Manapság a szövetség működése nem problémamentes. Nem véletlen, hogy a szövetség vezetősége 2007 októberében Budapesten rendkívüli ülést hívott össze, melynek témája a szövetség megújulása volt. Az ülésen többek között megfogalmazódott: „Folyamatosan és biztosan fogy a taglétszám.” „Helyenként a közösségi tudat hiánya, érdektelenség is megmutatkozik...” (Természetbarát Híradó 2007. november).

Ez a két mondat – főleg az utóbbi – gondolkodtatott el leginkább. Mostanság egyre gyakrabban furcsa megközelítésekkel találkozom a szövetségi tagsággal kapcsolatban. Ak-

tív, sokat túrázó emberektől, sokszor természetbarátoktól hallok sorra furcsa kérdéseket: „Mit ad nekem a szövetség a tagdíj fejében?” „Miért lépjek be, hiszen abból semmi hasznom nem származik.” „Milyen előnyök, kedvezmények járnak a tagsággal?” És egy igen sajátos ötlet nemrégről, egy viszonylag nagy létszámú szakosztályból: „A szakosztályból fizessük be néhány fő részére az MTSz tagsági érvényesítést – hogy a szakosztály regisztrálva legyen a szövetségben –, a többi befizetett összeg pedig marad a szakosztálynál.

Próbálok rendezni gondolataimat. Kezdjük az „anyagiaknál”, ahogy valószínűleg a fent említett társaink is gondolkodnak. Hány forintról is van szó? A szövetségi tagsági díj felnőttek esetében havi 100, nyugdíjasoknál havi 50, diákoknál havi 25 Ft! Nem is értem! Valóban ennyire kicsinyesek, ennyire haszonelvűek lettünk? Egy közös cél, és az ezért való összetartozás nem ér meg néhány forintot? Hasonlítsuk össze ezt a pár forintot különböző havi kiadásainkkal...! Menjünk tovább: „Milyen kedvezményt, előnyöket élvezek én a tagsági díjért?” Mégis, ki mit vár havi 100 (50, 25) Ft-ért? Ha belegondolunk, az aktív természetjárók bőven „visszakapják” ezt az összeget, hiszen a legtöbb rendezvényen az MTSz tagsági igazolványra adnak kedvezményeket a nevezési díjakból (itt jegyzem meg: sajnálatos, hogy néhány tagszervezet nem követi ezt a gyakorlatot). A kulcsosházakban, a térképboltokban, egyes barlangokban, nemzeti parkok bemutatóhelyein stb. szintén kaphatunk kedvezményt. Az egyik legnagyobbknak vélt kedvezményt, az utazási kedvezményt ugyan tavaly megvonták, de vissza lehetne állítani! Ehhez azonban egy erős, a tagság érdekeit is érvényesíteni tudó országos szervezetre lenne szükség! Egy erős szervezet azonban csak megfelelő, nagy létszámú tagsággal létezhet!

Furcsák ezek a kérdések. Ez lenne a szövetség lényege? Mit is jelent ez a szó: szövetség? Vannak (vagyunk) szerencsére még sokan, akik – véleményem és érzésem szerint – helyesen értelmezzük a szót. Miért azt kérdezik sokan: mit ad nekem a szövetség? Miért nem azt: mit adhatok én a szövetségnek? Hogy is van a dolgok sorrendje, logikája? Előbb kapok, aztán adok – vagy fordítva? A szövetség hozza létre a tagságot, vagy a tagság hozza létre és alkotja a szövetséget?

„Folyamatosan és biztosan fogy a taglétszám. Helyenként a közösségi tudat hiánya, érdektelenség is megmutatkozik” – olvashatjuk a tanácskozáson elhangzottakról. Való igaz. Az anyagiasság, az önzés, az egyéni érdekek mások fölé helyezése lassan-lassan belepja magát közénk, természetbarátok közé is. Pedig nekünk a legnagyobb összetartó erőnk az összefogás, a közös cél, az egymás segítése, a közös programok, az együvé tartozás öröme volt mindig, mely fölötte állt származásnak, családi helyzetnek, politikai nézeteknek, felekezeti hovatartozásnak. Ez a lényege a természetbarát szövetségi tagságnak, melynek – mondhatni – szimbóluma a tagsági igazolvány.

A természetbarát mozgalmat valóban meg kell újítani. Ehhez első lépésként szemléletváltásra van szükség: elsősorban adni kellene közös céljainkért. És ha a természetbarát szövetség nagy létszámú, a tagság érdekeit érvényesíteni tudó, javakkal is rendelkező szervezet lesz ismét, ha már lesz miből részesülni, biztos, hogy minden természetbarát élvezheti egy jól működő, erős szövetséghez tartozás előnyeit nem csak eszméjében, de anyagilag is – bár ez esetben nem ez a lényeg.

Mit tehetünk a szövetség megújulásáért? Elsősorban a tagsági létszámot kell növelni, hiszen tagság nélkül nincs szövetség; ez az alapja mindennek. Ehhez a már említett szemléletváltás szükséges: ne azért (vagy ne csak azért) legyen valaki a szövetség tagja, hogy bizonyos előnyökhöz jusson. Aki termé-

szetbarátnak vallja magát, és jól érzi magát körünkben, fejezze ki a hovatartozását a tagsági érvényesítéssel is! Olyan nehéz ezt elérni? Az ifjúság körében könnyű lenne. Az én iskolámban a természetjáró gyerekek örömmel váltják ki az igazolványt, és hordják magukkal. Ettől egy kicsit különböznek a többi gyerektől, mert egy más fajta közösséghez is tartoznak. Az igazolványuk érték a szemükben. Ilyen egyszerű. Csak kell hozzá egy felnőtt természetbarát, aki „becsempészi” közéjük a természetbarát szemléletet. És nézzünk csak körül: szövetségünknek immár alig vannak ifjúsági tagjai! Már csak néhány iskolában működik ifjúsági szakosztály; a felnőtt szakosztályokban pedig fiatal alig akad! Pedig az utánpótlás létkérdés a szövetség jövője szempontjából! De menjünk tovább a felnőtt szakosztályokra, egyesületekre, nézzük meg szövetségünk létszámadatait! Rendezvényeket, programokat szervező, aktív tagszervezeteink között is akadnak olyanok, melyek alig néhány taggal vannak nyilvántartva szövetségünkben. Az egyesületek többi tagja miért nincs köztünk? És miért nincsenek közöttünk a velünk együtt tűrő barátok, ismerősök? Nem érezzük feladatunknak a természetbarátok körének bővítését?

Igen, szemléletváltásra van szükség. A természetbarát igazolvány szimbólum, a szimbólumoknak pedig igen nagy jelentősége van az ember életében. A természetbarát igazolvány a mi szimbólumunk, ami – úgy tűnik – többeknek már nem fontos. Nézzünk önmagunkba: valóban így van ez?

A baranyai természetbarátok büszkék lehetnek elődeikre. Bízom benne, hogy az ő példájuk tovább él a mai tagtársakban is, és a taglétszám gyarapításában előre tudunk lépni, mert ez alapvetően fontos a szövetség jövője szempontjából. Legyünk valóban szövetségesek, a szó igazi értelmében!

Strasser Péter

*Mecsek Híradó, 2008. március
www.baranyatermeszetbarat.hu*

XV. TUTI Kupa 2008. május 3., szombat

Gyalogos Természetjáró, Tájékozódási és Tájékozottsági verseny a Budai-hegységben.

Célja: a természetjáró ismeretek és a tájékozódási képesség fejlesztése versenyzés közben. A verseny a túrákkal kapcsolatos teendőket, ismereteket, feladatokat modellezi.

Főrendező: Turista és Természetjáró Információs Egyesület (TUTI).

Társrendező: XI. ker. Önkormányzat Polgármesteri Hivatal, Szabadidő és Sport Osztály.

Rajt, cél helye: Hűvösvölgy, Gyermekvasút megálló

Jelentkezés: 10.00 órától 11.00 óráig.

Indítás: folyamatosan.

A nagyobb létszámú csapatokat kérjük, előre jelentkezzenek.

Versenykategóriák:

I. Középkis csapatok 3 fős csapatai,

II. Általános iskolák 3 fős csapatai (felölt kísérlet szükséges),

III. Családi (3 vagy több fő) (a gyerekek csak 14 éven aluliak lehetnek),

IV. Egyéni (14 év felett, felső korhatár nincs).

A kategóriákat minimum 10 csapat, vagy fő indulása esetén értékeljük.

A versenyen megoldandó feladatok: az indulók 2003-as kiadású M 1:10.000 méretarányú, több színnyomású, tájékozódási futó térképet kapnak, melyre átjelölik az indulásnál a megkeresendő pontokat a mintatérkép alapján. A berajzolt pontokat kell felkeresni tetszés szerinti mennyiségben és sorrendben a megadott időn belül. Az érintendő pontokon a természetjárással kapcsolatos elméleti és gyakorlati feladatokat kapnak a versenyzők külön pontokért.

Szintidő: 3 óra, állásidő nincs.

Nevezési díj: nincs.

Kötelező felszerelés: íróeszköz, óra, nem törékeny kulacs vízzel, elsősegély felszerelés.

Érdeklődni a 260-9948, vagy 20/477-6467 telefonon lehet.

Ősünk nyomán Túramozgalom

A Természetjáró Fiatalok Szövetsége (TFSZ) túramozgalmat hirdet természetet kedvelő, történelmet szerető, gyermekek, fiatalok és baráti társaságok számára a Reneszánsz év és Hunyadi Mátyás trónra lépésének 550. évfordulója tiszteletére.

Túramozgalmunk célja, hogy a program résztvevői földézzék Mátyás király korát és szellemiségét, a reneszánsz és a humanizmus hagyományait, tudományos, kulturális, művészeti értékeit.

A túramozgalom 2009. március 31-ig teljesíthető.

Résztvevők: a túramozgalom követelményei teljesíthetők egyénileg és csoportosan is az igazolófüzet megvásárlása után. Életkori megkötés nincs.

Az igazolófüzet beszerezhető: a TFSZ központjában (1065 Budapest, Bajcsy-Zs. út 31. II. 31.) személyesen vagy postai úton.

A követelmények a rendezvények látogatásával, illetve a helyszínek felkeresésével pecsételéssel, illetve az igazoló füzetet és a személyt vagy csoportot együtt ábrázoló fotóval igazolható.

Az igazoló füzet fejezetei:

A reneszánsz emlékévként kiemelt rendezvényei
(25 pont/rendezvény)

Reneszánsz emlékek meglátogatása
(10 pont/érintőpont)

Túrák reneszánsz emlékeik érintésével
(25 pont/túra)

Népi építészet emlékei
(25 pont/skanzen)

Arborétumok
(25 pont/arborétum)

A követelményeket teljesítő csoportok emléklakettet a csoport tagjai kitűzőt, az egyéni teljesítők emléklakettet kapnak

További információk: Sőregi Viktória, tfsz@tfsz.hu

A Magyar Természetbarát Szövetség 2008. évi külföldi túraajánlatai

Szövetségi igazolvánnyal rendelkezők részére!

Jelentkezés: a Magyar Természetbarát Szövetség Nemzetközi Túraszervező Bizottságnál (1065 Budapest, Bajcsy-Zs. út 31. II. em. 3. Tel.: 332 7177 – hétfői napokon 16-18 óra között). Jelentkezéskor a feltüntetett előleget kérjük befizetni! A jelentkezések határideje: 2008. április 30.

N-1 Németország

Bajorország: a természeti szépségekben gazdag Chiemgau-i Alpok

Időpont: július 10–17.

Utazás: autóbusszal

Szállás: 3 csillagos szállodában Ober-wössenben.

Túrák: Hochfellnre (1670 m), a csipkés Kampenwandra (1670 m), Gletschergartenbe, a tiroli Achentalba, és a Deutsche Alpenstrasse mellett lévő hegyi tavakhoz.

Városok: München (nevezetességek), Ber-gen, Siegsdorf (Mamut Múzeum), Ruhpolding, Bad Reichenhall, Inzell (Hallenbad).

Hajózás: a Chiemsee-n, kikötés a Herren-inselen (bajor királyi kastély), és a Frauen-inselen (kolostor).

Irányár: 110 000,- Ft (utazás, szállás, félpanzió, biztosítás, kártya).

Előleg: 50 000,- Ft.

O-1 Olaszország

Toskana és a Cinque Terre tengerpart

Időpont: május 25–június 3.

Utazás: autóbusszal és helyi vonattal.

Szállás: szállodákban (Montecatini Terme, és Palmanova).

Városok: Gemona, Palmanova, Ferrara (Esték városa), Pisa (történelmi emlékek), Cinque Terre (tengeri sziklán épült város), Firenze, Udine. Az Arno-völgy tájai, a Garf-agnana-, és a Bisenzió-völgy, Bassano del Grappa (festett házak). Egy car-

rari márványbánya felkeresése. Elba sziget: Napó-leon-villa, egy etruszk nekropolisz megtekintése.

Irányár: 35 000,- Ft + 380 EUR (utazás, szállás, félpanzió, hajójegy, belépők).

Előleg: 35 000,- Ft

R-1 Románia

Székelýföld gyöngyszemei: Borszék, Gyilkos-tó, Szent Anna-tó.

Időpont: június 11–19.

Utazás: autóbusszal és vonattal, vagy csak autóbusszal a jelentkezői létszámtól függően.

Szállás: Borszéken (3 éj), Gyilkos-tónál (3 éj), Bálványosfürdőn (2 éj).

Túrák:

- Borszék–Bükk-havas–Nagy Mezővész (1377 m)–Hollósarka,
- Borszéki hágó–Kránya-tető–Nagy Salamás–Grucet (1349 m)–Bor patak völgye,
- Gyilkos-tó–Vereskő-nyereg–Kis Békás-szoros–Nagy Békás-szoros,
- Pongrác-tető–Csipronka–Tunzéria–Patkókő (1627 m)–Juh-patak völgye
- Tusnádfürdő–Kis Csomád (1238 m)–Komlósárok–Szent Anna-tó–Nagy Csomád–Tusnádfürdő
- Bálványosfürdő–Bálványos vár (1056 m)–Kokojás–Bálványosfürdő

Városok: Borszék, Maroshévíz, Tusnád, Tusnádfürdő, Bálványosfürdő.

Irányár: 35 000,-Ft + 200 Euro (utazás, szállás, félpanzió, biztosítás).

Előleg: 35 000,-Ft

Sz-L-1 Szlovákia-Lengyelország

55. Szlovák Turista Találkozó

Időpont: július 3-8. *Utazás:* autóbusszal

Szállás: fogadóban 2-4 ágyas szobákban Felsővízköz (Svidnik) környékén.

Program: részvétel a Szlovák Turista Klub 55. Turista Találkozásán Felsővízközön.

Túrák és városnézések magyar nyelvű vezetéssel Szlovákiában és a Beszkidek lengyel oldalán.

Irányár: 18 000,- Ft és 150 EUR (szállás, félpanzió). *Előleg:* 18 000,- Ft.

Tolnai dombokon

A 90-es évek elején, amikor Budapestről Dombóvárra vonatoztam, feltűnt, hogy milyen jó kis hegyes, erdős vidék terül el keleti irányban. Turistatérkép nem készült a területről, ezért nem is tudtam vannak-e ott jelzések.

Később, amikor gyakrabban jártam arra vonattal, egyre inkább kezdte piszkálni a fantáziám a Tolnai-hegyhát. Néhányszor átkeltem rajta autóbusszal, sőt, egyszer-kétszer kimondottan terepszemle céllal, bebusoztam a kis falvakat is. Azt állapítottam meg, hogy nemcsak messziről néz ki jól, hanem belülről is, és mintha valamilyen piros jelzést is láttam volna.

Térkép továbbra sem volt a területről, pedig egyre jobban érdekelt. 2006-ban értesültem róla, hogy a környék erdészeti és vadásztársasága kiadott egy 1:25 000 méretarányú térképet a terület déli részéről. Gyorsan megrendeltem.

A térkép, egy Dombóvártól Paksig tartó, összefüggő piros sáv jelzés, Döbrököz–Hőgyész közti szakaszát ábrázolja. Közben kiderült, hogy ez a jel valójában Nagyberkiből indul, és a Dél-Mezőföld térkép szerint, Dunaföldvárig tart. Néhány óra alatt már meg is álmodtam, milyen szakaszokra bontva fogom ezt az utat bejárni úgy, hogy a lehető legkevesebbet kelljen nagy hátizsákot vinnem. A tervem napokra bontva:

1. Nagyberki–Dombóvár
2. Dombóvár–Mucs
3. Mucs–Keszőhidegkút vasútállomás
4. Keszőhidegkút vasútállomás–Vajta v. á.
5. Vajta vasútállomás–Paks
6. Paks–Dunaföldvár

December 2-án este leutaztam a dombóvári szállásomra, és másnap, kora reggel kivonatoztam Nagyberkibe, ahonnan még a közvilágítás fényében indultam útnak. Nem aggódtam a jelzések miatt, mert egy régi túrás ismerősöm már bejárta innen Dombóvárig, és mindent rendben talált. Valóban, a jelzések jól láthatók, sűrűek, és az út is változatos. Sajnos, indulás után fél

órával eleredt az eső, így végig cuppogós sárban, párás időben kellett haladnom. Jágónak közelében van egy több kilométeres jellegtelen rész, de ez nem rontja az útvonal összképét.

A második túranapom előtt kezdtem aggódni, hogy létezik-e egyáltalán a jelzés folytatása, mert sokszor előfordult már, hogy a buzgó természetbarátok a megjelenő térképre mindenféle jelzést berajoltak, de felfesteni már elfelejtették. Ráadásul a Zselic, és az új Tolnai-hegyhát térképe között volt néhány kilométer senkiföldje, ahol csak az iránytűre és a megérzésre lehet hagyatkozni. Szerencsére a térképen nem szereplő szakasz is jól jelzett, bár egy kezdő talán zavarba jöhet, amikor a szántók közti (akkor) sáros földutakon kell tájékozódnia. Az út egyes részei bizony elhanyagoltak, de ezen nem is kell csodálkozni, hiszen a terület nem tartozik a hétvégi, félcipős kirándulók kedvelt célpontjai közé. Ide csak a különlegesre vágyó ínyencek merészkednek. Döbrököztől azonban változik a helyzet. Az utat többen járják és meglepően szép, erdős, hangulatos részeken vezet.

Mielőtt elértem volna a Kurd–Lengyel összekötő utat egy kan és egy kölyök vizsla csatlakozott hozzám, és egészen Mucsig velem maradtak. Azt hiszem, kitétek őket egy autóból. A műutat elérve, sajnos néhány kilométert aszfalton kell megtenni, de később, a közforgalmú útról nyíló erdészeti úton egyetlen járművel sem talákoztam. Ennek az útnak a vége felé látszik lent a völgyben a papdi kápolna, amit ha valaki nem siet a buszhoz, meg is nézhet. Nekem nem sok időm maradt, hiszen Mucsiból csak egyetlen autóbusszos lehetőség volt, hogy a dombóvári szállásomra érjek. Érdekes, hogy az erdőben az aljnövényzetet a szúrós csodabogyó kis bokrai alkották, amit elég ritkán látni.

December 5-én, a túra harmadik napján viszsabusoztam Mucsiba, és folytattam a túrát. A jelzések továbbra is jók voltak, a térképpel is egyeztek és még mindig erdős területen haladtak, majdnem egészen Hőgyész közséig.

Hőgyész után ismét kezdtem aggódni, mert idáig tartott a térkép, de aggodalmam ismét alaptalannak bizonyult. Egy hosszú sáros gerincre vitt az út és a vége felé egy fiatal akácosba értem, ahol érdekes módon nem volt jel, de az ösztönöm azt súgta, hogy mégis jó úton járok. Így is lett, és egy tágas mezőn találtam magam, ahonnan egy, a térkép hátulján levő 1:300 000 vázlat alapján gond nélkül eljutot-

Alacsony dombok Kiszékely mellett

tam az aznapi célba, Keszőhidegkút vasútállomásra. Ez a nap már kevésbé volt érdekes és aszfalttal végződött, de ezen túl kellett lenni.

A negyedik túranapot már nagy hátizsákkal kezdtem, mert a dombóvári szállásról ekkor terveztem átköltözni Dunaföldvárra. Keszőhidegkút községet, egy jó kis emelkedővel hagytam el keleti irányba, hogy aztán négy falun átkelve juszak el Vajta vasútállomásig. Ezen a szakaszon ugyancsak térkép nélkül kellett boldogulnom, nem számítva a már említett kis felbontású vázlatot. Pálfa felé haladva, a dombok fokozatosan lettek egyre lankásabbak és alacsonyabbak. Ezen a napon már nem összefüggő erdőben, hanem inkább erdőfoltokban vezetett a jel, és a mezőkön változatlanul gondot okozott a nagy sár. Nagyszékely község előtt pedig egy hatalmas esőzés a laza talajt kimosta egy árokban, ezért annak a szélén kellett egyensúlyoznom. A kimosott talajból tisztán látszott a lefektetett közmű- vagy telefonvezeték is, ami gondolom így nem egészen üzembiztos. Kiszékely község után eltűnt a jelzés, csak fehér jelzésalapokat találtam.

Bekövetkezett hát amitől tartottam; elfogyott a lelkesedés (vagy a piros festék?). Nem jöttem zavarba, mert térképvázlatom és iránytűm is volt, ráadásul voltam már ennél nehezebb helyzetben is. Gond nélkül követtem a fehér jelzésalapokat, ahol pedig hiányzott, ott mentem a megérzéseim után, és rendben meg is érkeztem a Pálfa fölötti szőlőhegyre. Onnan leereszkedve ért a meglepetés, mert a piros jelzés érkezett észak felől. Megnéztem a nálam levő Dél-Mezőföld térképet, és azon tényleg úgy szerepelt. Akkor én milyen úton jöttem Kiszékelytől idáig? Mégsem tűnt el a jel, csak másfelé vezet, és én Kiszékelyt rossz utcán hagytam el? Minden bizonnyal így lehetett.

A jelzéssel való örömteli találkozás után volt még hátra kb. 6 km aszfalt, de eléggé ki voltam fáradva, ráadásul a sarkam is kezdett fájni. Innen már csak vánszorogtam és Pálfán rám is sötétedett, ezért a Sió látványa sem tudott élménnyel szolgálni. Teljes sötétségben és elszállt lelkesedéssel tettem meg az utat a vasútállomásig és közben hoztam meg a döntést, hogy nem folytatom tovább a túrát. A szállást is lemondtam. Elfáradtam.

Otthon derült ki, hogy milyen távokat tettem meg: 1. nap 30 km, 2. nap 29 km, 3. nap 24 km, 4. nap 34 km. Főleg a sár, és utolsó nap a csomag miatt volt fárasztó. De nem baj; bejártam az igazán különleges Tolnai-hegyhátat átszelő piros jelzést, amit másoknak is bátran ajánlok. Úgy gondolom, hogy a terület megérdemelne egy 1:40 000 felbontású térképet, ami nem csak a déli részt ábrázolja. Ezen felül, a felfestett utakon túl, sokkal több lehetőség van, amit új jelzésekkel érdemes lenne kihasználni. Tudom; könnyű kívülről tanácsokat adni, de a szekszárdi területtel vagy a Mecsekkel megfontolandó egy-egy kapcsolat kiépítése.

Az útból nekem a Dél-Mezőföldön még két napnyi van hátra, amit terveim szerint be fogok pótolni. Különösen kíváncsi vagyok a mocsaras löszvölgyekre, de kérdés, hogy olvadás után mennyire lesz járható.

Sipos Tamás

Az Építők Természetbarát Sportegyesület közhasznúsági jelentése

Sportegyesületünk alapszabályában megfogalmazott célja szerint végezte 2007. évben közhasznú feladatát. Szorgalmazta a természetjárással összefüggő egészséges életmód kialakítását, elterjesztését, szorgalmazta a testedzést, a természetben található értékek védelmét, a környezet és természetvédelmet.

Tevékenységünk jellegéből fakadóan a fenti célok megvalósítása érdekében végzett munkánk az egész társadalom hasznát szolgálta. Sportegyesületünk feladatainak elvégzését a gyalogos, kerékpáros túravezetők és szakosztályvezetők segítették.

Sportegyesületünk létszáma korosztály szerinti bontásban:

Korosztályok:	Létszám:
Ifjúsági	25 fő
Aktív	49 fő
Nyugdíjas	30 fő
Összesen	104 fő

Túravezetők száma: 29 fő, amelyből az aktív 20 fő. Elnökségi tagok száma: 7 fő. Ellenőrző bizottság tagjai: 3 fő.

Sportegyesület gazdálkodása 2007. évben:

Pénzmaradvány (előző évi)	
bankban:	416 453,-
Pénztárban	58 418,-
Lekötve	220 089,-
Összesen:	694 960,-

A sportegyesület saját tulajdonú kulcsosházát és egy önkormányzati tulajdonú irodát működtet. A működési kiadás jóval több az alaptevékenységi kiadásnál.

A sportegyesület kiadása:	3 232 051,- Ft
Záró állomány:	3 558 270,- Ft

Támogatások megoszlása 2007. évben:

Normatív	nem volt
----------	----------

Pályázati	2 795 000,-	95%
Magánszemély + cég	153 520,-	5%
Összesen:	2 948 520,-	100%

A sportegyesület tagjai és a vendégek 2007. évben 314 napot túráztak, a résztvevők száma 2954 fő.

Bronzjelvényes túrázói minősítést 3 fő, ezüstjelvényes túrázói minősítést 1 fő, egyéni teljesítés alapján az ÉDTTSZ teljesítmény túrái után kupát kapott 8 fő.

A túramozgalmak közül az egyéb kategóriában (Öreg-Bakony bakancsosa 3 fő, Dornay Béla emlékút 9 fő, Románkori templomok 1 fő) összesen 13 fő teljesített.

Az Országos Kéktúra szakaszait és a Közép-Dunántúli piros szakaszait többen járják az egyesülettől.

Önkénteseink 1 550 000,- Ft értékű közhasznú munkát láttak el ebben az évben az egyesületnél és az egyesületen kívül.

Az egyesülethez beérkezett személyi jövedelemadó 1%-át a közgyűlés határozata alapján működési és túráköltségek fedezésére fordítottuk.

Az elmúlt évben kulcsosházunk kihasználtságát növeltük, a ház minőségi színvonalát emeltük.

Az idősebb korosztály egészségmegőrző és természetvédelmi, a 60. évnél fiatalabbak a teljesítménytúrákat, a több napos gyalogos és kerékpáros táborozásokat kedvelik.

Az egyesületnél bér és bérjellegű kifizetés 2007-ben nem volt.

A közhasznú jelentést a közgyűlés a mai napon elfogadta!

Veszprém, 2008. február 09.

*Szilágyi László, elnök
Erdei Ágnes, gazdasági vezető*

Augusztin tanya kulcsosház a Bakony-hegységben

24 férőhelyes – 6, 8, 10 ágyas – szobákban, emeletes ágyakkal. Villanyvilágítás, konyha teljes felszereléssel, hideg-melegvízes tusoló (IV. 1–XI. 30.).

Télen a vízvételi lehetőséget a kerten kívüli kút biztosítja (XII. 1–III. 31.). Közös nagy étkező az alsó szinten. Hideg alapanyagból főzési lehetőség van. Az udvaron a kulcsosházban lakó csoportok részére 24 fő feletti létszám esetén sátorozási lehetőség 300,- Ft/fő/éjszaka (maximum 20 fő részére).

Kedvezményes szállásdíj: 1.600,- Ft/fő/éjszaka. Teljes ház kiadási ára igényeket figyelembe

véve: külön megállapodás szerint. Tanulóknak 14 éves korig 10% kedvezmény, MTSz-tagoknak sportigazolványra 12% kedvezmény, Veszprém megyei szövetségi tagoknak 15% kedvezmény bemutatott és érvényes sportigazolványra. Gyermekeknek 6 éves kor alatt nem kell fizetni. További 5%-os kedvezmény annak a min. 15 fős csoportnak, akik 3 éjszakánál hosszabb időszakra tartózkodnak a házban!

Csak azon szervezetek részére tudjuk a fenti kedvezményes szállásdíjat biztosítani, akik a kiadott házirendet maradéktalanul betartják (rend, tisztaság, szelektív szemétygyűjtés). Ettől eltérő esetben naponta 200,- Ft/fő pótdíjat számlázunk utólag.

Fűtési időszakban a tüzelőért további 1400,- Ft/szoba/nap térítési díjat kell fizetni.

Fizetett gondnok nincs. A házat, illetve kulcsait előre megbeszélt időben adjuk át a megrendelőnek.

ÉPÍTŐK Természetbarát Sportegyesület

8200 Veszprém, Széruiskert u. 9.

Honlap: www.epitoktse.uw.hu

E-mail: epitok.1.szilagyi@invitel.hu

Hivatalos idő: csütörtök 16–19 óra

Teljes hivatalos időben: 88/428-901

Egyéb időben: 88/327-608

*Építők Természetbarát
Sportegyesület Elnöke*

A Tettyei Mészufa-barlang

2008. március 28-án adják át Pécs új természeti-kulturális látványosságát, a Tettyei Mészufa-barlangot. A Tettyei Mészufa-barlang egyedülálló geológiai képződmény, az üregrendszer a mintegy tízezer éves, laza szerkezetű, vastag mészufában alakult ki.

A járatokat az évszázadok folyamán mesterségesen kibővítették, további folyosókat vájtak ki a hegy belsejében, kisebb labirintusrendszert létrehozva. Egykor ezek a föld alatti üregek lakóhelyként is funkcionáltak. Az 1900-as évek elején igazi turista-atrakció volt az akkor „pokol kapujaként” emlegetett Tettye-barlang, belsejében egy félelmetes sárkánnyal. Ez a misztikus, föld alatti üregrendszer mostantól interaktív kiállítással várja a látogatókat.

Nyitva tartás: május 1–szeptember 30.: 10.00–19.00, október 1–április 30.: 10.00–18.00

Belépő: felnőtt: 600,- Ft, 18 éves korig 400,- Ft, két éves kor alatt ingyenes.

Információ: 72/517-200. www.ddnp.hu

(Forrás: ForestPress)

Németh Gyula halálára

Február 25-én, 87 éves korában elhunyt országosan ismert természetbarát vezető.

Németh Gyula 1921. november 20. napján született Rábakeresztúron. 1955 óta szervezett természetbarát. A több mint félévszázados tagsága alatt a természetjárás fejlesztése érdekében lankadatlan és sokoldalú tevékenységet fejtett ki. Aranyjelvényes túrázó, 1962-től aranyjelvényes túrávezető.

Tevékeny részese volt 1955-ben, a Fejér megyében elsőként megalapított Vörös Meteor SK Természetjáró Szakosztály létrehozásának, vezetésének. A rendszerváltást követően kezdeményezője a Vértes Meteor Természetbarát Egyesület megalakításának. A megalakulástól 2001. február 28-ig az egyesület elnöke, majd 2002. február 8-tól tiszteletbeli elnöke.

Elnöksége alatt létesült a vérteskozmai kulcsosház, amelynek létrehozásában is tevékeny része volt. Betegsége ellenére is, mint az egyesület tiszteletbeli elnöke, szinte változatlan lendülettel és óvó figyelemmel vett részt az egyesület munkájában, s közel félévszázados tapasztalatával segítette a természetjárás töretlen fejlődését.

A több mint négy évtizedes sportvezetői tevékenysége során a Vértes Meteor SE Természetbarát Egyesület tagságának összekovácslásával, több új kezdeményezéssel, a túrák számának növelésével és azok színvonalának javításával jelentősen hozzájárult a természetjárás megkedveltetéséhez. A természetjárók generációi nevelődtek az ő irányításával.

Ott volt és tevékenyen részt vett a Meteor Természetbarát Szervezetek Szövetsége létrehozásában. Különbféle vezetői tisztségekben részt vett a Meteor Család munkájában.

Hosszú távú, kiemelkedő munkásságáért, 1998-ban, a Magyar Természetbarát Szövetségtől megkapta a „Természetjárás fejlesztéséért” arany fokozata kitüntetését. 2003-ban a Magyar Természetbarát Szövetség elnöksége örökös taggá választotta.

Természetbarát vezetői tevékenysége meghatározó volt abban, hogy Fejér megyében a természetbarát mozgalom sokat fejlődött és erősödött, halálával pótolhatatlan veszteség ért bennünket.

*Fejér Megyei Természetbarát Szövetség
elnöksége*

Ajánlja adója 1%-t

*a Magyar Természetbarát Szövetség
részére!*

Adószám: 19001511-1-42.

Segítségét előre is köszönjük!

TEGYOT-TEDOT 2008

A Természetjáró Gyerekek és Diákok Országos Találkozóját – a Természetjáró Fiatalok Szövetsége megbízásából – 2008-ban a Pécsi Ifjúsági természetjáró Egyesület rendezi. A találkozó helyszíne Abaliget, időpontja: 2008. június 30. – július 4. Információ kérhető Bota Jánostól (30/993-8595).

A Csabai Bihargók Turista Egyesület fotóalbumából

www.csabaibihargok.hu

Herkulesfürdő

Peknicsa-szurdok

Priszacsina-szurdok

Galambóc vára

Szendrő vára

Al-Duna

A Csabai Bihargók Turista Egyesület fotóalbumából
www.csabaibihargok.hu